

Spis rzeczy

Od autora

Lata wojny i okupacji

Dwie okupacje. Planowe niszczenie kultury polskiej przez hitlerowców . 9

Konspiracyjna działalność kulturalna

Programowa zagłada ludności żydowskiej i jej konsekwencje dla polskiej kultury ...II¹⁰

Okupacja sowiecka ' 12

Wojenne losy pisarzy n

Poezja czasu wojny "

Krzysztof Kamil Baczyński 22

Tadeusz Gajcy..... 27

Lata nadziei i złudzeń (1945–1948)

Narodziny PRL. Uwarunkowania polityczne 30

Początki życia literackiego w PRL 31

Pierwsze książki: zbiory poezji 35

Proza: przewaga tematyki wojenno-okupacyjnej 35

Powieściopisarstwo historyczne 38

Obraz lat międzywojennych 38

Problemy wsi.....39

Problem realizmu...39

Tendencje w poezji.43

Teatr i dramat.....45

Publicystyka i krytyka 46

Najmłodsze pokolenie pisarzy 47

Literatura na emigracji 49

Stalinizm. Socrealizm. „Odwilż” (1949–1956)

Polityczne tło zmian w życiu kulturalnym i w literaturze

.....55

„Realizm socjalistyczny” 58

Graniczny rok 1949 w literaturze 59

„Niemcy” Leona Kruczkowskiego 60

Paroksyzm zniewolenia. Dyskusje o poezji 63

Zmiany organizacyjne. Literatura odgórnie sterowana 65

Emigracja Czesława Miłosza. Samobójstwo Tadeusza Borowskiego

69

Literatura polska w początkach lat pięćdziesiątych na emigracji 70

Pierwsze zmiany w klimacie życia kulturalnego w Polsce 72

Śmierć Stalina i jej bezpośrednie konsekwencje 73

Walka z Kościołem. 74

..Odwilż”..... 75

Przełomowy rok 1956. Zmiany polityczne 82

Rozwój wydarzeń w życiu kulturalnym 83

Nowy klimat w poezji. • ;⁸⁶

Recepcja literatury obcej oraz polskiej twórczości emigracyjnej..... 87

Literatura lat 1954–1956 na emigracji 87

Między „październikiem” a „marcem” i „grudniem” (1957–1970)

Polityczne uwarunkowania życia literackiego	90
Etapy walki o zakres swobód w literaturze	91
Walka z „rewizjonizmem”. Likwidacja „Po prostu”	92
Sprawa Marka Hłaski	94
Próby przywrócenia jedności polskiej literaturze	95
Literatura „rozrachunkowa”	96
Narastanie konfliktu z opozycją w środowisku literackim	97
Likwidacja Klubu Krzywego Koła	98
Warszawska „Kultura”	99
„List 34” i procesy przeciw pisarzom za współpracę z emigracją	100
Nowy spór z Kościołem	101
Sprawa Leszka Kołakowskiego	102
Opozycja w środowisku młodzieży	102
Pisarze a „wydarzenia marcowe”	103
Główne nurty i tendencje	107
Poezja. Klimat ogólny	107
Poezi starszej generacji	108
Przemiany w twórczości poetów średniego i młodszego pokolenia	114
Proza. Odejście od konwencji socrealizmu	119
Empiryzm. Proza obserwacji obyczajowej	119
W stronę problematyki psychologicznej	121
W stronę umowności i paraboli	122
Mitologizacja rzeczywistości	123
Zwrot ku narracji zastępującej fabułę i ku monologowi wewnętrznemu	124
Rzeczywistość kreowana	125
Między prozą, dziennikiem i esejem. Pogranicze gatunków.	
Powieść auto-tematyczna	126
Tematy i problemy. Wojna i okupacja	127
Polityka i egzotyka	130
Proza o przemianach wsi	132
Powieściopisarstwo i eseistyka historyczna	133
Literatura faktu...	137
Przemiany w dramaturgii	137
Esej literacki	139
Ważniejsze zjawiska w krytyce literackiej	141

Narastanie kryzysu. Dwa obiegi literackie. „Solidarność” (1971–1981)

Tło polityczne. Wątle przesłanki nadziei	146
Inicjatywy młodych	147
Konflikty z cenzurą	HR
Przemiany postaw...	148
Wewnętrzne sprzeczności polityki kulturalnej	150
Kryzys drugiej połowy lat siedemdziesiątych. „Memoriał 59”	151

Powstanie KOR-u i literatury drugiego obiegu	152
„Czarna księga cenzury"	
Towarzystwo Kursów Naukowych i drugoobiegowe życie literackie	155
Lata przełomu. Powstanie „Solidarności"	155
Poezja. Pożegnania i zamknięcia ...	158
Niespodzianki	160
Kontynuacje. Związki z aktualnością,	162
Młodzi poeci	162
Proza. Brak obrazu współczesności. W poszukiwaniu prawd uniwersalnych	164
Rzeczywistość odrealniona i zmetaforyzowana	166
„Galernicy wrażliwości"	168
Wędrowki w przeszłość	169
Blżej współczesności	170
Pogranicze gatunków. Różne odmiany dzienników literackich	173
Literatura faktu	175
Teatr i dramaturgia	179
Film	182
Krytyka i esej	184

Od stanu wojennego do Polski suwerennej (1982–1991)

Życie literackie w okresie stanu wojennego. Prasa kulturalna	187
Walka o Związek Literatów Polskich i PEN-Club	188
Kryzys i upadek systemu komunistycznego w Polsce	190
Nowe warunki życia literackiego	192
Literatura stanu wojennego	192
Lata osiemdziesiąte: zmiany na mapie poezji	194
Proza lat osiemdziesiątych. Świadkowie współczesnych wydarzeń	197
Pamięć o zagładzie Żydów polskich	201
W kręgu tematyki historycznej	203
Proza „nurtu chłopskiego"	205
Problematyka narodowościowa i etniczno-regionalna	207
Spór o „nową prozę"	208
Teatr i dramaturgia	210
Krytyka, esej, opracowania encyklopedyczne lat ostatnich	212

Sylwetki pisarzy

Leopold Staff.....	221
Poezi z kręgu „Skamandra" po roku 1939	224
Julian Tuwim.....	226
Jan Lechoń.....	229
Kazimierz Wierzyński	233
Antoni Słonimski...	239
Jarosław Iwaszkiewicz	245
Władysław Broniewski	252
Konstanty Ildefons Gałczyński	257

Julian Przyboś.....	261	
Mieczysław Jastrun.	265	
Adam Ważyk.....	269	
Czesław Miłosz.....	273	
Tadeusz Różewicz...	281	
Wisława Szymborska.	288	
Zbigniew Herbert...	292	
Miron Białoszewski.	298	
Artur Międzyrzecki.	303	
Wiktor Woroszyński.	305	
Tadeusz Nowak.....	309	
Stanisław Grochowiak		313
Ernest Bryl!.....	316	
Jarosław Marek Rymkiewicz		319
Jan Twardowski.....	323	
Ewa Lipska.....	327	
Stanisław Barańczak	332	
Zofia Nałkowska....	338	
Maria Dąbrowska....	343	
Witold Gombrowicz..	351	
Jerzy Andrzejewski.	360	
Ksawery Pruszyński.	368	
Tadeusz Borowski...	371	
Hanna Malewska.....	378	
Igor Newerly.....	382	
Julian Strykowski.	388	
Andrzej Kuśniewicz.	392	
Marian Brandys.....	394	
Kazimierz Brandys..	394	
Gustaw Herling-Grudziński		400
Jan Józef Szczepański	408	
Stanisław Lem.....	412	
Tadeusz Konwicki...	415	
Władysław Terlecki.	422	
Jerzy Szaniawski...	428	
Sławomir Mrozek....	432	
Ważniejsze zjawiska w literaturze światowej minionego półwiecza		
Literatura francuska	440	
Literatura Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej		445
Literatura angielska	450	
Literatura w języku niemieckim		451
Literatura Ameryki Łacińskiej	456	
Literatura rosyjska i narodów byłego Związku Radzieckiego	457	
Informacje o pisarzach niektórych innych krajów		464
Indeks nazwisk i tytułów	467	
432		